

Karthauzi Névtelen

Szent Ágoston doktornak innepéről

Ez mai szent innepnek episztoláját és evangéliomát, ha ki meg akarja olvasni, megtalálja Szent Gergel doktornak napján. Annak okáért ez nemes Szent Ágoston doktornak és pisepeknek szent neve dicséretire és mi lelki idvességés tanuságunkra lássok, miképpen és mi módon az Úristen mind ez földön Anyaszentegyházban, mind mennyen az örök dicsőségben felmagasztatá és kiváltképpen választá, hogy az élő Isten házának élő kőoszlopa és támasza lenne mind szentséges életének példájával, mind mélységes bölcsességének világosságával és erősségével. Kinek példázatjára méltóságus nevezettel is szereté őtet Úristen, hogy Ágoston lenne neve, kinek sok neves magyarsága [= magyarázata] vagyon doktoroknak [= tudósoknak] mondások szerént.

Elészer azért magyaráztatik az Ágoston öregbítőnek [= nagyobbítóknak], mert miképpen az jámbor keresztyén császárok, kik az községöt [= államot] építik, tisztösséges méltóságnak okáért Augustusnak neveztetnek, azonképpen Szent Ágoston egyéb szent doktorok között méltóbb és feljebb való helyt érdemle Anyaszentegyházban, mert az több doktorok hasonlattatnak fényes csillagokhoz, Szent Ágoston kedég fényes naphoz, miérthogy az Istenségnek tulajdon-ságáról többet szólt és nyilvánban írt az több doktoroknál.

Másodszor az ő szent neve hasonlattatik az hó hóhoz [=hónaphoz], ki mondatik augustusnak, mely hóval emberek ugyan meggyulladnak nagy hévségnek miatta. Azonképpen ez bódog lelkű szent ember mondhatatlan felgyulladtot vala, és ugyan tüzessé lett vala az isteni tüzes szeretetnek buzgóságában, kiről ennenmaga bizonságot tészten in libro Confessionum [= a Vallomások könyvében], mondván: „Ő, felséges Úristen, meglőtted vala te az én szívemet az szeretetődnek nyilával, néha-néha kedég oly erősen és mélyen, hogy [ha] az örök életöt nem gondoltam volna, nem tudom, mint lett volna az végezeti!” Értse, ki érti, mit akar mondani.

Harmadszor magyaráztatik: „Isten várasának szaporítója.” Tudnia illik, mert miképpen nyilván látjuk, bizonság nélkül, [hogy] lén Anyaszentegyháznak anyja Szentírásnak tejét adván, lén az hitetlen eretneköknek hatalmas diadalma bölcsességet mutatván, lén idvözülő népeknek szaporasága szent regulás szerzetöket szerezvén, lén az mennyei szentöknek és szent udvarnak ékössége és vigassága szent érdemes étellel kimúlván, és méltóságus szent társságokban számláltatván. Mind ez ilyen dicsőségés bódogságra illetendő dolgokért méltán dicséri, tisztöli, kilenb-kilenb isteni ájtatus imádságokkal és szép éneklésökkel egész kereszténység az ő szent innepét, kik között mi is, noha bínesek vagyunk, dicsérjök ez nemes, szent doktort, hálát adván Úristennek, hogy ilyen nemes, szent atyát és világos mestert adott Anyaszentegyháznak igazgatására. [...]